

Oprichting van een VGWM-commissie

Veel ondernemingsraden richten een vaste commissie voor arbozaken op: de VGW-commissie (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn). Soms nog uitgebreid met het aspect Milieu. Hoe gaat dat en hoe doe je het zodat je er het meest van kunt profiteren?

Onder een VGW(M)-commissie verstaan we een officiële OR-commissie die per instellingsbesluit wordt opgericht. Als zo'n besluit ontbreekt kunnen we beter spreken van een werkgroep. En misschien is dat ook wel genoeg.

Een aparte VGW-commissie is pas zinvol als: de raad ook niet-OR-leden bij het werk wil betrekken; en/of bevoegdheden aan de commissie wil overdragen. Een derde reden is de behoefte aan ondersteuning en voorbereiding. Maar dat kan ook door enkele leden van de OR worden gedaan zonder een officiële commissie in te stellen. Een VGW-werkgroep bestaat uitsluitend uit OR-leden die zich extra verdiepen in het arbowerk en daardoor de rest van de raad kunnen adviseren.

Niet-OR-leden mogen ook in commissie

In een vaste OR-commissie mag de minderheid uit achterbanleden bestaan. In een VGW-commissie van vijf mensen mogen dus één of twee niet-OR-leden zitten. Wil je meer mensen toelaten, dan moeten er ook meer OR-leden in de commissie. Het kan grote voordelen hebben om ook anderen in zo'n commissie op te nemen. Je kunt gebruikmaken van hun deskundigheden en ervaringen en je bereikt er meer werknemers mee. Het is een manier om oud-OR-leden voor het medezeggenschapswerk te behouden en om nieuw talent te ontdekken dat zich straks misschien kandidaat voor de raad zal stellen.

De ondernemingsraad mag aan een vaste commissie bevoegdheden overdragen. In het geval van een VGW-commissie valt te denken aan het recht om overleg te voeren met het management en andere personen binnen en buiten de onderneming: arbocoördinatoren, mensen van de arbodienst, de arbeidsinspectie. Maar de raad kan ook alle instemmings- en adviesvragen op het gebied van arbo, verzuim en reïntegratie laten afhandelen door de commissie. Voor- en nadelen liggen voor de hand. De commissie concentreert zich op arbobeleid en kan daardoor met meer deskundigheid het werk van de raad doen. Een nadeel is dat dit ten koste gaat van de betrokkenheid van de overige OR-leden bij arbozaken.

Instellingsbesluit

Als de ondernemingsraad weet wat hij wil op de punten van samenstelling en bevoegdheden kan hij dit vastleggen in een concept-instellingsbesluit. Daarin wordt ook de werkwijze van de commissie beschreven. Denk daarbij aan voorzitterschap, verslaglegging, frequentie en duur van vergaderen, urenvrijstelling en scholing voorzover dit meer is dan het wettelijk minimum. Het concept wordt vervolgens besproken met de bestuurder. Als partijen er in onderling overleg niet uitkomen, kan een gang naar de bedrijfscommissie nodig zijn, eventueel zelfs een uitspraak van de kantonrechter.

Rol VGW(M)-commissie in arbobeleid

De interesse van de bestuurder gaat natuurlijk uit naar het extra tijdsbeslag dat het commissiewerk met zich meebrengt. Maar hij zal ook mee willen denken over de relatie van de VGW-commissie met anderen die zich in de onderneming met het arbobeleid bezighouden. Vaak is er al een werkgroep of commissie door de directie ingesteld waar al één of twee OR-leden in zitten. Deze commissie is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het arbobeleid en soms ook voor de uitvoering ervan. Gaan de twee commissies in de toekomst samenwerken of functioneren ze los van elkaar?

Als de ondernemingsraad ook bij het arbobeleid de nadruk legt op het zelfstandig en kritisch toetsen van beleidsplannen en voorgenomen regelingen dan zal er vanuit de raad weinig behoefte aan samenwerking zijn. Misschien is het zinvol als er een lid van de VGW-commissie als waarnemer bij de vergaderingen van de arbogroep zit of als de notulen worden uitgewisseld. Verder zal het niet gaan. Een dergelijke werkwijze gaat wel ten koste van de invloed op het arbobeleid. Als de ondernemingsraad juist bij die invloed het accent legt, zal de VGW-commissie zo vroeg mogelijk bij het maken van plannen betrokken willen zijn. Deelname aan de directiecommissie is dan juist heel zinvol, misschien moeten beide commissies wel worden samengevoegd tot één! Deze keuze heeft gevolgen voor de vrijheid van de raad bij het beoordelen van vast te stellen plannen en besluiten. Er is immers namens de raad meegedacht over de inhoud van deze voornemens.

Wat is de beste werkwijze?

Het is niet mogelijk een algemeen advies te geven over wat de beste werkwijze is. De wetgever stimuleert de samenwerking tussen werkgever en werknemers als het gaat om de verbetering van arbeidsomstandigheden. Dat pleit voor samenwerking tussen OR-commissie en directiecommissie. Anderzijds maken nog steeds veel werkgevers weinig haast met het verbeteren van die arbeidsomstandigheden en richten ze zich vooral op het terugdringen van het ziekteverzuim. Dan is het misschien beter als de ondernemingsraad, gesteund door zijn eigen VGW-commissie, zich hard maakt voor het naleven van de wet en het aantonen van slechte arbeidsomstandigheden. Hoe onafhankelijker, hoe beter, in dat geval.

Faciliteiten en scholingsrechten

De Wet op de ondernemingsraden geeft ook kleine ondernemingsraden met drie of vijf zetels de mogelijkheid om zonder toestemming van de bestuurder een VGW-commissie in te stellen. Wel blijft overleg en - als dit mislukt - een bezoek aan de bedrijfscommissie noodzakelijk. Alle commissieleden hebben recht op minimaal drie dagen scholing per lid per jaar. Dat betekent dat de commissie als groep op scholing kan gaan zonder dat dit de scholingsrechten van de ondernemingsraad aantast. Voor de OR-leden die ook in de commissie zitting hebben is dat dan gewoon een extra scholing. De vergadertijd van de commissie is voor alle leden gewoon werktijd. Commissieleden die niet in de raad zitten, hebben recht op minimaal zestig uur per jaar voor andere activiteiten dan vergaderen en scholen. Denk aan overleg met mensen binnen en buiten de organisatie, contacten met de achterban en het voorbereiden van de vergaderingen. Commissieleden die ook in de raad zitten, hebben al recht op dit minimum en krijgen er zonder verdere afspraken met de bestuurder geen uren bij voor het commissiewerk. Overigens kunnen er in het instellingsbesluit altijd extra afspraken worden gemaakt.

Bron: ORnet